

Kázání Marka Vanči z 24. května 2015 v Krucemburku

I. čtení: Jan 15,26 –16,15

II. čtení: Jan 16, 7-11

Milé sestry a milí bratři,

historická postava Ježíše z Nazareta je minulostí. Pozemský Ježíš byl vzat na nebe, byl povýšen do Boží slávy. Muselo se to tak stát. Kdyby se historický Ježíš neobětoval, nezemřel a nevstal z mrtvých, nedokončil by své dílo a nemohl by přijít ani Duch svatý, Pomocník a Utěšitel. Kdyby Ježíš nezemřel, nevstal z mrtvých a neodešel k Otci, nebylo by církve. Svou smrtí a svým vzkříšením Ježíš způsobil, že se změnila situace tohoto světa. A Duch svatý je Božím darem tomuto světu. Historický Ježíš musel odejít, aby byl smysl jeho vtělení pochopitelný. Zjevení v historickém Ježíši dosvědčené Písmem svatým není přímé. Jak bychom o Ježíšovi věděli my, když žijeme tolik let po něm, navíc v úplně jiném světě? Nám a všem před námi a také všem po nás se otevírá Ježíšovo dílo jen mocí Ducha svatého, bez něho bychom nebyli zde, nebylo by církve, nebylo by nic, co by dosvědčovalo Ježíše. A Ježíš by upadnul v zapomenutí, nikdo by si nevzpomněl na to, co se s ním stalo před mnoha staletími! A navíc církev může rozumět Ježíšovu pozemskému dílu jen skrze svědectví Ducha svatého. Duch svatý byl seslán ve jménu Ježíšově, na základě jeho spasitelného díla. On nás učí všemu a připomíná nám vše, co potřebujeme ke svému spasení. Duch svatý pozemského Ježíše nenahrazuje, ale zpřítomňuje.

Když se učedníci kdysi rmoutili nad tím, že jejich Pán a Mistr od nich odejde, uslyšeli povzbudivé slovo: „ prospěje vám, abych odešel, a když odejdu, nenechávám vás osamělé, ale pošlu vám Pomocníka a Přímluvce.“ Byla by to hrozná představa, sestry a bratři, kdyby Duch svatý nebyl dán, kdyby nebyl a nepracoval. Byli bychom ponecháni sami sobě. Nevěděli bychom nic. Celý svět by byl bez Boha, ponechán sám sobě, Bůh by neměl šanci oslovovat člověka a měnit lidská srdce. Neexistovala by Boží vláda nad touto zemí, Boží dílo by ztratilo smysl, nebylo by pochopitelně žádných věřících lidí, nebyla by žádná naděje na dokonání a napravení všech problémů a tragédií tohoto světa, neexistoval by žádný výhled k Bohu a k jeho budoucnosti.

V době sepsání Janova evangelia na církev už doléhalo protivenství a židé pronásledovali prvotní církev v domnění, že tím slouží Bohu. Však farizej Saul si před svým obrácením dlouho myslel, že slouží Hospodinu, když nový směr, církev pronásledoval. O této situaci mluví evangelium: „ budou vás vylučovat ze synagóg, ano přichází hodina, že ten, kdo vás zabije, se bude domnívat, že tím slouží Bohu.“

Co ale my s tím dnes? My přece dnes nejsme kvůli evangeliu zabíjeni a pronásledováni. Naše situace je jiná, odlišná od doby Janova evangelia. Je ovšem pravdou, že jsme mnoha lidmi nazíráni skrze předsudky a odsuzování právě kvůli své víře. Lidé nám nerozumí, mnozí nás jako církev nemají rádi. Nevědí skoro nic o podstatě víry v Boha, a přesto církev odsuzují. Takoví se ovšem ochuzují o samu podstatu života a odsuzují sami sebe.

A co tedy Duch svatý přináší? V čem je jeho jedinečnost? Duch svatý ukazuje celému světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud, říká náš text. V ničem dnešní svět tak netápe jako právě v rozlišování dobrého a zlého. Jakoby to často bylo úplně naopak. To co by mělo být pokládáno za spravedlnost, je v očích mnoha lidí nespravedlivé a naopak. V dnešní době má každý svou pravdu, mnoho lidí pozoruje dění jako televizní divák, bez osobního zaujetí, nezúčastněně. Většina lidí žije, jak umí, bez toho, že by do toho směl mluvit Bůh nebo snad dokonce církev. Většina lidí nechce, aby jim Bůh nastavoval zrcadlo. Nechce se před Bohem sklonit a uznat ho jako nejvyšší autoritu.

Ježíš říká, že hřích člověka je v tom, že v Boha nevěří. V Janově době to bylo míněno na Ježíšovy soukmenovce, kteří v Ježíšovi nerozeznali Božího Syna. Ale platí stále a platí to i dnes, že Duch svatý obžalovává člověka nezúčastněného a nevěřícího. Bůh oznamuje stále znovu a znovu skrze své Slovo, prostředkované církví, že nevěra je zásadním omylem, hříchem člověka. Stále znovu Bůh ohlašuje, že nevěra v Boha nevede k větší svobodě a blahu člověka, ale naopak k otročení člověka modlám všeho druhu. Když člověk odmítne Boha a zbožští sebe sama, pak nemá správné vidění věcí i situace. To vede k rozvratu vztahů i morálky. Pohrdání Bohem, jeho pořádky a

řády vede ke zkáze člověka. Tedy Duch přichází, aby obžaloval vzpurného, hříšného a pyšného člověka. Ukazuje vše v pravém světle. Odhaluje nás a ukazuje nám naši vinu. Však to známe z vlastní zkušenosti, kde bychom byli, kdyby nás osobně Duch svatý neusvědčoval z hříchu, pýchy a sobectví. To, že při sobě vidíme tyto zlé skutečnosti, že s nimi bojujeme, že je před Bohem vyznáváme, to je přece dílo Ducha svatého. Zvláštní a podivné dílo Božího Ducha, které se těžko vysvětluje, dílo Ducha, který tu ale je a v nás pracuje.

Dalším úkolem Ducha svatého je ukázat na spravedlnost Ježíše Krista. Tento svět, vlastně člověk Božího Syna Ježíše odmítnul a odsoudil. Nepřijal toho jediného spravedlivého, toho jediného, který žil a konal vše podle Boží vůle, toho jediného, který se nedopustil hříchu, žádného podrazu, pýchy či sobectví. Toho jsme my lidé pověsili na kříž. A Ježíš si tuto naši lidskou vzpouru naložil na sebe; on Boží Syn na sebe „vzal způsob služebníka“, „sám sebe zmařil“ ponížil se a v poslušnosti podstoupil i smrt na kříži. „Proto je Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno“...Tak to vyznává slavný křesťanský hymnus zachycený v epištole Fp. Ano, Bůh se k Ježíšovi přiznal, vzkřísil jej a vzal jej zpět k sobě do nebes. Tuto skutečnost Ježíšovy vlády na Boží pravici dává zahlédnout právě jen Duch svatý. Ježíš Kristus vydobyl člověku přístup k Bohu, zajistil mu svou obětí smazání vin, oblékl nás do své spravedlnosti, se kterou jedinečně můžeme před Bohem obstát. Ježíš vykonal vše, co bylo třeba k záchraně člověka a Bůh jeho oběť přijal. Ježíš nám zajistil přijetí u Boha. Ospravedlnil nás svou obětí. Tak tedy Duch svatý dosvědčuje pravdivost Ježíšovu, potvrzuje a zpřítomňuje světu Ježíšovo dílo. A my díky Duchu svatému poznáváme, že jsme Bohem přijati, Duch nám dosvědčuje, že nám nebeský Otec odpustil, a že naše směřování k Božímu království je nezvratnou skutečností. To Duch Boží nám dává prožít zážitek Boží milosti a Božího odpuštění.

A to třetí, co nám Duch svatý dává poznat je, že vládce tohoto světa byl odsouzen. V útoku na Krista se ďábel odsoudil sám a zaútočil sám na sebe. Zdálo se, že na Golgotě ten Zlý triumfoval. Ježíš zemřel a zdálo se, že prohrál. Kdo by si vsadil na Ježíše visícího na kříži!? Ale ve skutečnosti, před Božíma očima, triumfoval Ježíš nad satanem. Na Kristově kříži začalo vítězství Božího Syna nad ďáblem. To nám dává poznat právě jen Duch svatý. Kdo se jemu otevře, ten sice dál zůstane slabým a hříšným člověkem, ale nezamiluje si natrvalo zlo, pochopí ničivou sílu hříchu, a skrze svou víru v Ježíši Krista půjde k věčnému cíli. Pochopí z moci Ducha, že vládce tohoto světa je již odsouzen.

Ježíšův život a jeho oběť jsou pozvánkou pro nás lidi na cestu do Božího království. Ježíš ale odešel k Otci a teď je to na Duchu svatém, aby nás uváděl do veškeré pravdy, tedy do celé šíře evangelia. Proto je pro nás rozhodující v době po kříži to, co je slyšeno a ne viděno. Rozhodující je kázání Božího slova, to, co slyšíme. Naše víra se zakládá na tom, co nám Duch svatý zpřítomní z Písma svatého. Duch svatý neužívá viditelných, vnějších věcí, třeba zázraků. On nás volá Slovem. Říká totéž, co říkal Ježíš. Náš problém je v tom, když jeho působení a volání odmítáme a neslyšíme anebo jsme vůči němu neteční. Pak se nám zdá, že Bůh v tomto světě nepůsobí, pak jsme skleslí a bez naděje.

Proto za dar Ducha prosíme, proto se mu chceme otevírat, protože on je protipólem vší netečnosti a rezignace, on je tím, kdo dává výhled, burcuje nás a posiluje nás v zápase víry. Proto prosíme o jeho přítomnost, proto se těšíme z jeho moci a proto na něj chceme čekat. Duch svatý je základem a nositelem naší existence v tomto světě. On nám zpřítomňuje našeho Pána Ježíše Krista. On se za nás přimlouvá a on nás obhajuje. Máme při sobě samu podstatu Boží moci a existence. Máme při sobě samotného Božího Ducha, který je mocnější než všichni vládci tohoto světa. Díky němu můžeme obstát a vítězit a dojít svého určení.

Amen